

УДК 340.12:351.74

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1194584>

О.О. ДЬЯКОВА,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна

МОТИВАЦІЯ ЯК СУБ'ЄКТИВНИЙ ЧИННИК ПРОТИДІЇ ПРАВОВОМУ НІГІЛІЗМУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

O.O. DYAKOVA,

Postgraduate student of a Ph.D., Kharkiv National University of Internal Affair,
Kharkiv, Ukraine

MOTIVATION AS A SUBJECTIVE FACTOR IN COUNTERACTING LEGAL NIHILISM IN POLICE ACTIVITY

Діяльність Національної поліції України останнім часом досліджується з різних боків, з огляду на нещодавні реформи в системі Міністерства внутрішніх справ України. Як видається, більшість недоликів у правозастосовній діяльності поліції продиктовано саме сукупністю особистих рис, які спонукають окремих суб'єктів вчиняти так, як хочеться, як здається правильним, справедливим а не так, як передбачено законом. Таке ставлення привносить у юридично значущу сферу правозастосовної діяльності разом із суспільним досвідом, практичною несформованістю здатності розв'язувати завдання правозастосування шляхом правильного і процедурно бездоганного втілення отриманих юридичних знань. Суспільство є досить широко «зараженим» нігілістичним ставленням до права, мали місце прояви правового нігілізму в діяльності колишньої української міліції. Врешті-решт правовий нігілізм працівників органів внутрішніх справ, їх нехтування, а часом і зловживання правом, стали важливими чинниками, які спонукали суспільство і державу до поліцейської реформи в Україні.

Відновлення цього негативного явища або його виникнення у новій правоохоронній системі може поставити під загрозу не лише ефективність реформи, авторитет української поліції, але й правовий порядок у суспільстві, впевненість громадян у їх захищеності й здатності держави забезпечити конституційні права і свободи.

У значній мірі правовий нігілізм ґрунтується на психологічних, мотиваційних установках осіб, які є його носіями, і у діяльності яких він отримує прояв. Отже, суб'єктивні характеристики правового нігілізму взагалі, і в діяльності поліцейських зокрема є важливими для протидії цьому явищу,

а їх дослідження видається вельми актуальним і у теоретичній, і у практичній площині.

Проблема правового нігілізму є досить розповсюдженою у науковій літературі, і здобула висвітлення з багатьох ракурсів. Вітчизняні та закордонні науковці розглядають нігілізм як стан деформації правосвідомості, причини його виникнення на теоретичному рівні, способи подолання такого явища (О.В. Волошенюк, О.В. Дручек, П.В. Макушев, М.І. Матузов, С.С. Сливка, Г.В. Тригубенко, Ю.О. Тополь, В.О. Туманов, О.В. Цуркан, А.М. Шульга та інші). Але проблема формування внутрішнього переконання особи, яке мотивує її до вчинення правомірних дій шляхом подолання неправових, негативних, нігілістичних установок саме в межах конкретної професійної групи – поліцейських, видається ще недостатньо дослідженою.

Рівень правового нігілізму саме у професійній діяльності поліцейського здебільшого визначається ефективністю та законністю виконання ним своїх функціональних обов'язків. Важливу роль у підтриманні високого рівня ефективності службової діяльності відіграє мотивація до служби.

Мотивація – це сукупність внутрішніх рушійних сил, які спонукають людину до діяльності, визначають поведінку, форму діяльності, надають цій діяльності спрямованості, орієнтованої на досягнення особистих цілей і цілей організації [1, с.12]. О.В. Крушельницька і Д.П. Мельничук трактують мотивацію як бажання працівника задовольнити свої потреби [2, с.174]. В даних випадках поняття мотивації звужується до поняття мотиву. Але не варто забувати і про інші точки зору. Наприклад, В.П. Пугачев [3] і М.В. Грачев [4] під мотивацією розуміють процес спонукування людини до певної діяльності за допомогою

внутрішньо-особистісних факторів. Тобто, визначають її як певний психологічний процес. Але, на нашу думку, відповідно до задач нашого дослідження доцільно використати можливість згрупування цих двох підходів, а саме під мотивацією слід розуміти процес впливу на людину внутрішніх факторів її свідомості (і правосвідомості, як частини свідомості), які спонукають її чинити певним чином. Тобто, мотивація – це і процес формування мотивів, установок, ціннісних орієнтацій, і їх дія як внутрішньої причини поведінки, об'єктивованої у формі дії або бездіяльності. Відповідно існує й мотивація до антинігілістичної поведінки у сфері дії права, інакше кажучи, мотивація до правомірної поведінки, мотивація, котра є прямою протилежністю мотивації до нігілістичної поведінки, зміст якої насамперед складають нігілістичні правові мотиви, установки, ціннісні орієнтації.

Прояви правового нігілізму у правозастосовній діяльності поліцейських є формою їх антиправової поведінки, адже правова поведінка – це поведінка суб'єкта або колективу, яка піддалася впливу права [5]. Від того, наскільки особа розуміє і хоче дотримуватися правових приписів, залежить якість її правової поведінки, її активність у правовому полі.

Аналізуючи діяльність поліцейського, з перших днів служби варто наголосити на тому, що *присяга поліцейського* є чинником формування у нього *мотиву* до свідомого дотримання у своїй діяльності усіх вимог законності, до цілеспрямованої реалізації усіх положень змісту присяги. Такий мотив можна назвати *мотивом поваги до присяги*. У ст.64 Закону України «Про Національну поліцію» закріплено текст присяги працівника поліції, якого прийнято на службу до Національної поліції України. Її зміст спрямований на те, щоб прийняття присяги стало своєрідним засобом спонукання поліцейського до правомірної поведінки, засобом формування у нього відповідного правового мотиву.

У юридичній літературі пропонуються різні підходи до юридичного визначення присяги. Так, існує точка зору, що присяга – це офіційна урочиста обіцянка дотримуватись певних зобов'язань, зокрема, на підтвердження правдивості свідчень, вірності тій чи іншій справі, діяти відповідно до Конституції тощо. Є й твердження, що присяга – це клятва на вірність Конституції та служінню народу, яку в обов'язковому порядку складає посадова особа, котра вступає на високу державну посаду [6, с.165]. Таким чином, приймаючи присягу й фіксуючи цей юридичний

факт власноручним підписом, працівник поліції бере на себе не лише юридичне зобов'язання до служіння народові України, а й формує внутрішній мотив його додержання шляхом «дотримання слова», свого внутрішнього переконання бути вірним присязі. Це передбачає формування позитивного правового мислення, яке супроводжується підвищенням рівня правосвідомості як ідеологічної основи недопущення правового нігілізму у відповідній правозастосовній діяльності.

Пов'язаність внутрішньої установки на недопущення правового нігілізму як психологічного та юридико-свідомісного явища із особистісною мотиваційною сферою є незаперечною і вимагає відповідного комплексного аналізу. Він же обумовлює дефініювання понятійного апарату, чіткого розуміння сутності базових понять, зокрема таких як «мотив» і «мотивація».

У світлі аналізу суб'єктивних факторів поширення правового нігілізму у правозастосовній діяльності поліції, доцільно здійснити дослідження мотивації та мотивів поліцейських до правомірної та професійної поведінки, формування правових установок та визначення ціннісних орієнтацій, які здатні знизити показники прояву правового нігілізму в їх професійній діяльності.

Російський вчений Є.П. Ільїн розглядає мотив з різних точок зору: мотив як потреба, як мета (засіб задоволення потреби), як спонукання, як намір, як стійкі властивості [7]. Л.П. Кічатинов [8], розглянувши декілька підходів до розуміння сутності мотиву, зробив висновок, що педагогічним запитам у більшій мірі відповідає розуміння мотиву як особистісного сенсу діяльності суб'єкта. З його точки зору, таке трактування мотиву педагогічно перспективне, так як вказує головний напрям щодо його формування: навчити гармонійно поєднувати особисте і суспільне в своїй діяльності [7, с.64-65]. Доцільно погодитись з такою точкою зору щодо нашого випадку, адже саме поєднання власного інтересу та суспільних інтересів має бути сенсом діяльності будь-якого працівника поліції.

Мотив – це те, заради чого здійснюється діяльність, на відміну від мети, на яку ця діяльність спрямована, тобто мотивом називається все те, що спричинює активність людини будь-якого віку: і відмітка, і іграшка, і інтерес, і прагнення до схвалення, і прийняте дитиною рішення, і почуття обов'язку [9, с.16]. Таку характеристику природи мотиву можна вважати понятійною основою для розуміння значення терміну «мотив».

Тобто, *мотивом є те, що спонукає особу вчиняти або відмовитися від вчинення певних дій, те що спонукає особу діяти так, а не інакше.*

Мотивацію ж варто розуміти як спонукання, що викликає активність організму і визначає її спрямованість [10]. Різницю тут доречно провести в мірі загальності й стійкості понять. Іноді мотивацію розглядають як сукупність мотивів, іноді – мотив розуміють як спонукальний чинник до вчинення дії, а мотивацію – спонукання до усієї діяльності. Відомий американський психолог А.Г. Маслоу стверджує, що мотивація неперервна, нескінченна і мінлива, що вона є універсальною характеристикою практично [11]. Тому, саме формування мотивації поліцейських до правомірної та професійної поведінки є запорукою зниження рівня професійного правового нігілізму в правозастосовній діяльності.

Така мотивація повинна мати правове забарвлення, спрямоване на усвідомлення необхідності, дієвості та ефективності права. Учений-правознавець К.В. Глущенко, аналізуючи зміст правового виховання, стверджує, що вкрай важливо сформувати відповідну мотивацію — позитивне ставлення до пізнавального змісту й потреби до постійного розширення й поглиблення правових знань [12, с.89]. Тому, у процесі формування високого рівня правосвідомості та правової культури поліцейського початковим та відповідальним етапом зародження *мотивації до правомірної діяльності* має стати ефективне *правове виховання*, яке обов'язково має включати правовий мотиваційний компонент.

Згідно з концепцією П.В. Симонова, потреби, мотивації та збудження нервового апарату емоцій – це тісно пов'язані між собою самостійні ланки адаптивної поведінки, які мають різні центри у головному мозку. В організмі людини об'єктивно існують потреби, які не залежать від свідомості. Мотивація – це усвідомлення цієї потреби, що призводить до формування цілей активності [13; 14, с.273]. Чітке усвідомлення цілей складає основу будь-якої діяльності, у тому числі поліцейської. Звідси необхідно в процесі підготовки поліцейських та під час службової діяльності потрібно постійно здійснювати комплекс виховних заходів спрямованих на формування позитивної мотивації поліцейського. Така мотивація є усвідомленням працівником поліції необхідності законності своєї діяльності, сприйняття віри в справедливість і право в комплексі, а не окремо.

Правосвідомість спрямовує правозастосовну діяльність поліцейського у правове середови-

ще, прогнозує та моделює її [15, с.461-462; 16]. Мотивація працівника поліції є частиною системи мотивації трудової або професійної діяльності. Мотивація трудової діяльності – це дієвий механізм в руках роботодавців, який може призвести до величезного успіху, або навпаки, до повного занепаду підприємства. Важливо визначити певні пріоритети ефективної та якісної праці; акцентувати увагу на конкретних та вагомих проблемах; розробляти систему стимулів та заохочень продуктивної роботи [17].

Працівник у процесі трудової діяльності самостійно обирає для себе модель поведінки [18, с.82]. Зважаючи на велику кількість завдань, які кожен працівник поліції щоденно виконує, результат правозастосовної діяльності працівника має задовольняти і його особисті інтереси (мається на увазі немайна особистісна та професійна складова). У такій ситуації мотивація працівника до ефективної та законної діяльності зростає, формується позитивна правосвідомість, і через це зменшуються її деформаційні прояви. Законну діяльність варто розглядати як одну з форм поваги до права, його якісного усвідомлення правових ідей. Ефективна діяльність працівника поліції є свідченням зниження рівня правового нігілізму в його професійній діяльності, адже законна діяльність поліції та правовий нігілізм є взаємовиключними станами свідомості поліцейського.

Крім поняття «мотивація» часто застосовується поняття «стимулювання». Мотив є результатом (продуктом) «зустрічі» – зовнішнього (стимул) та – внутрішнього (системи потреб або мотивів, які склалися в минулому), або, як кажуть психологи, мотив є матеріалізована потреба. Наведене вище можливо визначити простою формулою: стимул + потреба = мотив [19, с.210].

Співвідношення між мотивом та стимулом можна розглядати з декількох сторін. По-перше, під впливом стимулів мотиви переходять у певну фактично здійснювану діяльність. По-друге, як мотиви, так і стимули, є складовими процесу мотивації трудової діяльності. По-третє, стимул не лише активізує трудову діяльність, але й формує безліч різноманітних мотивів, які змінюватимуть одне одного в міру зростання соціальної і духовної зрілості працівника і утворюють мотиваційну сферу особистості [20, с.225].

ріальна мотивація – це і мотиви, і стимули в професійній діяльності можна поділити на матеріальні та нематеріальні. Матеріальні найбільш очевидний спосіб винагороди працівників. Вона представляє собою систему матеріальних стимулів

праці, метою якої є забезпечення співвідношення заробітної плати працівників з кількістю і якістю праці. Прагнення людини до поліпшення свого добробуту зумовлює необхідність збільшення трудового внеску, а отже, і збільшення кількості, якості та результативності праці. Особливо актуальною є проблема матеріальної мотивації для країн з ринковою економікою, до яких належить і Україна [21, с.142]. Розглядаючи зміст матеріальної мотивації та її дієвість, варто наголосити, що реформування системи Міністерства внутрішніх справ України призвело до позитивних змін на цьому поприщі. Були змінені посадові оклади, враховано підвищення по службі та порядок преміювання.

Однак, матеріальне стимулювання у системі мотивації професійної діяльності поліцейського не є єдиним і головним. Винятково важливим є забезпечення престижу роботи поліцейського, його суспільного авторитету, створення позитивного іміджу працівника поліції.

Класифікувати мотиви правомірної поведінки або правові мотиви, на думку видатного вітчизняного соціолога та психолога І.Є. Головиhi, можна на три основні групи: реально діючі неусвідомлені мотиви, що виконують тільки спонукальну функцію; реально діючі усвідомлені мотиви, що виконують спонукальну, змістоутворюючу і пояснювальну функцію; мотиви, які розуміються, що виконують або пояснювальну, або змістоутворюючу, або ту і іншу функції одночасно [22]. В діяльності поліції варто використовувати саме реально діючі усвідомлені мотиви правомірної

поведінки, які в подальшому мають переростати в неусвідомлені. Таким чином формується «умовний мотив», який особа не осмислює, але керується ним.

На думку російського науковця Є.П. Ільїна, існує це один поширений підхід до класифікації мотивів – з урахуванням їх тимчасової характеристики. З одного боку, це ситуативні і такі, що постійно (періодично) проявляються мотиви, з іншого – це мотиви короточасні і стійкі. Останні, на думку автора, є мотиваційними установками: оперативними — відстроченими для виконання, і перманентними, довготривалими, що характеризують спрямованість особи (про перманентні мотиваційні установки. Б.М. Теплов говорив як про далеку мотивацію на відміну від короткої мотивації, коли людина збуджується до діяльності тільки найближчими завданнями) [7].

Таким чином, мотиваційна сфера працівника поліції, незалежно від галузевого спрямування його професійної діяльності є осередком формування основ безумовно правомірної поведінки, послідовності діяльності з захисту правопорядку, Мотивація як стійке ставлення до оточуючого світу, свого місця у ньому та професійних обов'язків повинна стати джерелом дій, які дозволяють не лише захищати правопорядок, права та інтереси громадян, а й бути готовим до ризику та самопожертви. Особистісне становлення поліцейського повинно бути пов'язане із профілактикою правового нігілізму, недопущення його загрози у правоохоронній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колот А. М. Мотивація персоналу. К. : КНЕУ, 2002. 337 с.
2. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. К. : Кондор, 2003. 296 с.
3. Пугачов В. П. Управління персоналом. К., 2001. 400 с.
4. Грачев М. В. Управление трудом. М. : Наука, 2001. 276 с.
5. Башук С. Г. Правомірна поведінка в структурі соціальної поведінки. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 2. С. 12–16.
6. Маськовіта М. М. Присяга працівника органів внутрішніх справ як складовий елемент його правового статусу. *Вісник Національного університету Львівська політехніка. Юридичні науки*. 2015. №. 827. С. 163–168.
7. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. СПб. : Питер, 2002. 512 с.
8. Кичатинов Л. П. Формирование мотивов деятельности школьников. Харьков : Юго-Восток, 2001. 122 с.
9. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте. М. : Педагогика, 1968. 464 с.
10. Виллюнас В. К. Психологические механизмы мотивации человека. М. : Изд-во Моск. ун-та, 1990. 288 с.
11. Маслоу Абрахам Гарольд Мотивация и личность. СПб. : Евразия, 1999. 479 с.
12. Глущенко К. В. Правове виховання як фактор формування правосвідомості та правової культури. *Право. Серія 18. Економіка і право*. 2010. № 10. С. 87–91.
13. Симонов П. В. Теория отражения и психофизиология эмоций. Москва : Наука, 1970. 144 с.
14. Живко З. Б. Проблематика матеріальної мотивації праці в сучасному менеджменті підприємства. *Вісник НУ «Львівська Політехніка»*. 2009. № 640. С. 271–278.
15. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Х. : Консум, 2001. 656 с.

16. Пінська О. С. Правова свідомість: загальна характеристика, основні риси та структура. *Форум права: електрон. наук. фахове вид.* 2011. № 1. С. 784–788. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_1_126.pdf.
17. Баник О. Б. Сучасні проблеми мотивації праці та їх вплив на ефективну діяльність підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. №. 2. С. 87–90.
18. Кіріченко О. В. Сутність, структура та формування мотивів трудової діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. №. 9. С. 80–83.
19. Сметанюк О. А., Дельгадо Р. Х. Г. Поняття мотивації та стимулювання трудової діяльності. *Економічний простір*. 2014. №. 86. С. 206–213.
20. Шовгеля О. Мотивація державних службовців: теоретичні аспекти. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2012. Вип. 3(14). С. 223–231.
21. Яковенко В. Г., Куделя В. І. Мотивація персоналу як один з факторів підвищення ефективності роботи підприємства. *Вісник Національного технічного університету ХПІ. Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва*. 2014. №. 32. С. 140–144.
22. Головаха Е. И. Структура групповой деятельности: социально-психологический анализ. Киев : Наукова думка, 1979. 139 с.

REFERENCES

1. Kolot, A. M. (2002). *Motyvatsiya personalu* [Motivation of staff]. Kyiv: KNEU (in Ukr.).
2. Krushel'nyts'ka. O. V., & Mel'nychuk. D. P. (2003). *Upravlinnya personalom: navch. posib.* [Personnel Management: Teaching manual]. Kyiv: Kondor (in Ukr.).
3. Puhachov, V. P. (2001). *Upravlinnya personalom* [Personnel Management]. Kyiv (in Ukr.).
4. Grachev, M. V. (2001). *Upravleniye trudom* [Labor management]. Moskva: Nauka (in Russ.).
5. Bashchuk, S. H. (2014). Pravomirna povedinka v strukturі sotsial'noyi povedinky [Eligible behavior in the structure of social behavior]. *Porivnyal'no-analitychne pravo*, (2). 12–16 (in Ukr.).
6. Mas'kovita, M. M. (2015). Prysyaha pratsivnyka orhaniv vnutrishnikh sprav yak skladovyy element yoho pravovoho statusu [Oath to the officer of internal affairs as an integral part of his legal status]. *Visnyk Natsional'noho universytetu L'vivs'ka politekhnika. Yurydychni nauky*, (827). 163–168 (in Ukr.).
7. Il'in, Ye. P. (2002). *Motivatsiya i motivy* [Motivation and motives]. SPb.: Piter (in Russ.).
8. Kichatinov, L. P. (2001). *Formirovaniye motivov deyatel'nosti shkol'nikov* [Formation of motives of activity of schoolboys]. Kharkiv: Yugo-Vostok (in Russ.).
9. Bozhovich, L. I. (1968). *Lichnost' i yeye formirovaniye v detskom vozraste* [Personality and its formation in childhood]. Moskva: Pedagogika (in Russ.).
10. Vilyunas, V. K. (1990). *Psikhologicheskiye mekhanizmy motivatsii cheloveka* [Psychological mechanisms of human motivation]. Moskva: Izd-vo Mosk. un-ta (in Russ.).
11. Maslou, A. G. (1999). *Motivatsiya i lichnost'* [Motivation and personality]. SPb.: Yevraziya (in Russ.).
12. Hlushchenko, K. V. (2010). Pravove vykhovannya yak faktor formuvannya pravosvidomosti ta pravovoyi kul'tury [Legal education as a factor in the formation of legal consciousness and legal culture]. *Pravo. Seriya 18. Ekonomika i pravo*, (10). 87–91 (in Ukr.).
13. Simonov, P. V. (1970). *Teoriya otrazheniya i psikhofiziologiya emotsiy* [Reflection theory and psychophysiology of emotions]. Moskva: Nauka (in Russ.).
14. Zhyvko, Z. B. (2009). Problematyka material'noyi motyvatsiyi pratsi v suchasnomu menedzhmentі pidpryyemstva [Problem of material motivation of labor in modern enterprise management]. *Visnyk NU «L'vivs'ka Politekhnika»*, (640). 271–278 (in Ukr.).
15. Skakun, O. F. (2001). *Teoriya derzhavy i prava: pidruchnyk* [Theory of state and law: a textbook]. Kharkiv: Konsum (in Ukr.).
16. Pins'ka, O. S. (2011). Pravova svidomist': zahal'na kharakterystyka, osnovni rysy ta struktura [Legal consciousness: general characteristics, main features and structure]. *Forum prava: elektron. nauk. fakhove vyd.*, (1). 784–788. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_1_126.pdf (in Ukr.).
17. Banyk, O. B. (2010). Suchasni problemy motyvatsiyi pratsi v yikh vplyv na efektyvnu diyal'nist' pidpryyemstv [Modern problems of motivation of labor and their influence on effective activity of enterprise]. *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, (2). 87–90 (in Ukr.).
18. Kirichenko, O. V. (2016). Sutnist', struktura ta formuvannya motyviv трудової діяльності [Essence, structure and formation of motives of labor activity]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, (9). 80–83 (in Ukr.).
19. Smetanyuk, O. A., & Del'hado, R. KH. H. (2014). Ponyattya motyvatsiyi ta stymulyuvannya трудової діяльності [The concept of motivation and stimulation of work]. *Ekonomichnyy prostir*, (86). 206–213 (in Ukr.).

20. Shovhelya, O. (2012). Motyvatsiya derzhavnykh sluzhbovtziv: teoretychni aspekty [Motivation of civil servants: theoretical aspects]. *Derzhavne upravlinnya ta mistseve samovryaduvannya*, 3(14). 223–231 (in Ukr.).
21. Yakovenko, V. H., & Kudelya, V. I. (2014). Motyvatsiya personalu yak odyn z faktoriv pidvyshchennya efektyvnosti roboty pidpryyemstva [Motivation of staff as one of the factors of increasing the efficiency of the enterprise]. *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu KHPI. Ser.: Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist' vyrobnytstva*, (32). 140–144 (in Ukr.).
22. Golovakha, Ye. I. (1979). *Struktura gruppovoy deyatel'nosti: sotsial'no-psikhologicheskyy analiz* [The structure of group activities: socio-psychological analysis]. Kyiv: Naukova dumka (in Russ.).

Надійшла 27.11.2017

Дьякова О. О. Мотивация как субъективный чинник протидії правовому нігілізму в діяльності поліції. Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 5. С. 132–138. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_5_20.pdf

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1194584>

Досліджено та обґрунтовано зв'язок мотивуючих факторів, що чинять вплив на працівників Національної поліції України у процесі їх правозастосовної діяльності. Метою статті є дослідження природи та змісту мотивів, які впливають на поліцейських і забезпечують підвищення рівня їх правової свідомості. Аналіз змісту поняття мотивації та її впливу на підвищення рівня правосвідомості поліцейських здійснено з використанням юри дико-логічного методу. Досліджено вплив на мотиваційну сферу поліцейського присяги, моральних і матеріальних заохочень та зацікавленість в реалізації можливості кар'єрного зростання.

Ключові слова: правовий нігілізм в поліції, мотив, мотивація поліцейських, присяга, протидія правовому нігілізму, мотиви правомірної поведінки

Дьякова А.А. Мотивация как субъективный фактор противодействия правовому нигилизму в деятельности полиции

Исследована и обоснована связь мотивирующих факторов, оказывающих воздействие на работников Национальной полиции Украины в процессе их правоприменительной деятельности. Целью работы является исследование природы и содержания мотивов, влияющих на полицейских и обеспечивающих повышение уровня их правового сознания. Анализ содержания понятия мотивации и ее влияния на повышение уровня правосознания полицейских осуществлено с использованием метода анализа и сопоставления с практической деятельностью полиции. Исследовано влияние на мотивационную сферу полицейского присяги, материальных поощрений и заинтересованности в реализации возможности карьерного роста.

Ключевые слова: правовой нигилизм в полиции, мотив, мотивация полицейских, присяга, противодействие правовому нигилизму, мотивы правомерного поведения

Dyakova O.O. Motivation as a Subjective Factor in Counteracting Legal Nihilism in Police Activity

The connection of motivating factors which influence the employees of the National Police of Ukraine in the process of their law enforcement activity was investigated and justified. The aim of the work was to study the nature and content of motives that affect policemen and provide an increase in the level of their legal consciousness. Analysis of the motivation content and its effect on increasing level of legal police was executed using the method of analysis and comparison with the practical police activities. It is proved that the motive is what motivates a person to make or refuse to perform certain acts, it encourages people to act the way they do. It was determined that motivation for the lawful conduct of police officers should be ensured mainly through a motivational component in the process of legal education. The possibility of influence on the motivational sphere of police oaths of a policeman, the words of which should be the main ideological and motivating content of the policeman's activity in the future, is explored. It was noted that the process affects the motivation of police activity leaders, so to speak employers. This is an effective mechanism in their hands, which can lead to great success, or vice versa, until the decline. It was proved that the main motive of effective, efficient and legitimate police activities are legitimate financial interest in the behavior and interest in the implementation of career opportunities. The correlation between the concepts of «motive» and «motivation» was established, which was defined as a factor and process of influence of this factor on the object – the consciousness of the policeman. The acquired result can be used in further scientific developments of the problem of overcoming nihilism in law enforcement activities of policemen, in the practice of police psychologists and police officers at all levels for the effective organization of the activities of subordinates, in the process of organizing vocational training of police officers.

Key words: legal nihilism in police, motive, motivation of policemen, oath, antagonism to legal nihilism, motives of lawful behavior